

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Михальченко Н.В.

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ступінь «магістра»

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

ОП: Англійська мова і література

2024-2025 навчальний рік

Розробники: Шевченко І.В., ст. викладач кафедри германської філології, доктор філософії

в галузі освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 17 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Анотація

У курсі «Виробнича практика у ЗВО» здійснюється загальний огляд вікових факторів, які впливають на вивчення іноземної мови. Ключові моменти, які висвітлюються під час курсу, – це основні відмінності між представниками різних вікових груп, які вивчають іноземну мову, на емоційному та когнітивному рівнях, стилях і стратегіях навчання. При вивченні курсу увага акцентується на ставленні до викладання; підходах до навчання; особистісних якостях вчителя, необхідних при роботі з різними віковими групами тих, хто вивчає іноземну мову; внутрішніх та зовнішніх факторах у навчанні мови; вимогах до організації програми формування компетенцій учнів; виборі аудиторної діяльності з урахуванням особливостей учнів різних вікових груп. Зміст дисципліни також охоплює опис сензитивних періодів при оволодінні мови; у ньому обговорюються плюси та мінуси гіпотези критичного періоду та вбачаються відмінності між основними факторами засвоєння першої мови, які впливають на умови навчання другої мови; концепції «особливих освітніх потреб» та способи адаптації методів навчання та навчальної діяльності до потреб дітей з обмеженими можливостями.

Ключові слова: засвоєння ІМ, методи та підходи, ставлення до навчання, підходи до навчання, внутрішні та зовнішні фактори, навчальний план.

Summary

The course “Pedagogical training at Higher educational establishments” provides a general overview in FL acquisition. The key points highlighted during the course are major differences between the representatives of different age groups as language learners on emotional and cognitive levels, learning styles and strategies.

While studying the course attention is focused on attitude to teaching; approaches to teaching; the qualities of a teacher which he/she should have when working with different age groups of language learners; internal and external factors in language teaching; the requirements to the organizing the syllabus for learners` competencies formation; the choice of classroom activities, considering the peculiarities of learners.

The content of the discipline also covers a description of sensitive periods in language development; it discusses pros and cons of Critical Period Hypothesis and envisages the differences between first language acquisition main factors which influence communicative language learning in instructional setting of L2 acquisition; concepts of “special educational needs” and ways to adapt teaching methods and learning activities to the needs of children suffering from learning difficulties and disabilities.

Key words: FL acquisition, methods and approaches, attitude to teaching, approaches to teaching, internal and external factors, syllabus.

1.Опис навчальної дисципліни **Денна форма навчання**

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 11	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - Підготовка презентації проектної роботи з обраної наукової теми.	Спеціальність: 014 Середня освіта Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література ОП: Англійська мова і література	Семестр	
Загальна кількість годин – 330		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь: магістра	Лекції	
		-	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
	330 год.	-	
	Вид контролю: залік		

Мова навчання – англійська..

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 11	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - Підготовка презентації проектної роботи з обраної наукової теми.	Спеціальність: 014 Середня освіта Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література ОП: Англійська мова і література	Семестр	
Загальна кількість годин – 330		3-й	
	Ступінь: магістра	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Самостійна робота	
		330 год.	-
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – англійська, українська

2. Метою курсу є забезпечення методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій викладача іноземної мови ЗВО

Виробнича практика у ЗВО є складовою професійної підготовки спеціалістів на освітньо-кваліфікаційному рівні "Магістр" і завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою даної педагогічної практики є закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій вчителя. Під час практики студенти повинні оволодіти сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, сформувані професійні уміння і навички для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду.

Метою виробничої практики у ВНЗ є оволодіння студентами сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у вищих закладах освіти, формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду.

Мета і завдання виробничої практики у ВНЗ.

Виробнича практика у ВНЗ є складовою професійної підготовки спеціалістів на освітньо-кваліфікаційному рівні "Магістр" і завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою даної педагогічної практики є закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

Основні завдання практики:

- поглиблення і розширення теоретичних знань зі спеціальних і психологопедагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики;
- формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних і методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення вмінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування вмінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- виховання в магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із теоретичними проблемами педагогіки, психології, методики викладання іноземних мов, а також із

лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв під час навчання на освітньому рівні «бакалавр».

Навчальна дисципліна вивчається протягом 3 семестру та складається з 11 кредитів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження.

ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. **ПРН 8** Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН 11 Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності

ПРН 12 Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 13 Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6 Володіння технологією практичної діяльності, знаннями принципів професійної діяльності викладача

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11 Здатність проведення мікродосліджень на належному рівні **ЗК**

12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

II. Фахові компетентності (ФК):

ФК 2 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення педагогічної науки.

Кредит 1 Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з англійської мови; перевірка готовності до практики	30				30		30				30	
Кредит 2 Складання щоденника практики та його узгодження з керівником	30				30		30				30	
Кредит 3 Ознайомлення зі структурою роботи кафедри англійської мови і літератури вищого навчального закладу	30				30		30				30	
Кредит 4 Спостереження за заняттями викладачів, Відвідування занять своїх однокурсників	30				30		30				30	
Кредит 5 Підготовка планівконспектів навчальних занять та їхнього методичного забезпечення	30				30		30				30	
Кредит 6 -7 Самостійне проведення навчальних занять	60				60		60				60	
Кредит 8-9 Виготовлення та захист звітної документації про проведення практики	60				60		60				60	
Кредит 10-11 Складення заліку Участь у звітної конференції,	60				60		60				60	
Всього	330				330		330				330	

5. Індивідуальні завдання

Під час педагогічної практики студенти **повинні**:

1) ознайомитися:

- з навчально-методичною та науковою роботою кафедри, на якій проводиться практика;
 - з програмно-методичним забезпеченням тієї навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом;
 - зі специфікою методики роботи викладачів;
- 2) вивчити:
- навчальні програми тієї дисципліни, з якої будуть проводитися практичні заняття;
 - психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан успішності цих студентів;
 - особливості організації та проведення науково-дослідницької роботи студентів;

3) сформувати навички й уміння майбутньої педагогічної діяльності, для чого:

- відвідувати заняття викладачів кафедри;
- розробити розгорнутий план-конспект практичного заняття відповідно до робочої навчальної програми;
- провести заняття, в тому числі й одне залікове заняття;
- відвідати заняття своїх колег та взяти участь в їхньому обговоренні, написати аналіз (рецензію) цих занять.

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Презентація можливостей застосування однієї з обраних технологій навчання.

Основне завдання цього виду діяльності – розвиток навичок самостійної роботи студента та вдосконалення навичок оцінювання актуальності намічених досліджень, формування мети і завдання дослідження, огляду аутентичної літератури з теми науководослідної роботи, виконання дослідження, вміння виступати з доповідями на конференціях з даної навчальної дисципліни

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) обсяг презентації повинен бути в межах 10 хвилин;
- 2) презентація має містити наочність (фотографії, слайд-шоу тощо);
- 3) презентація має бути чітко побудованою, структурно послідовною;
- 4) презентація має містити обґрунтовані висновки.

7. Форми роботи та критерії оцінювання Рейтинговий

контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано

B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Кількість балів у кінці 1 семестру повинна складати від 550 до 1100 балів (за 11 кредитів) тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 8 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота								КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6-7	T8-9	T10-11	100	1100/100*
50	50	50	50	50	100	100	100		

8. Засоби діагностики

Засоби діагностики успішності навчання визначають стандартизовані методики, які призначені для кількісного та якісного оцінювання досягнутого особою рівня сформованості знань, умінь і навичок, професійних якостей. Діагностичне забезпечення рівня успішності навчання повинно здійснюватися на основі принципів системності, систематичності і послідовності, індивідуального підходу, єдності діагностики і корекції. Діагностичні заходи мають проводитись на всіх етапах підготовки студентів.

9. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод. Використовується на лекційних заняттях і ґрунтується на активізації репродуктивного (відтворювального) мислення студентів.

2. Пошуковий метод. Використовується на практичних заняттях та під час самостійної роботи студентів. Полягає в організації активного пошуку розв'язання пізнавальних завдань. Процес мислення студентів при використанні цього методу набуває продуктивного характеру, він контролюється викладачем і коригується самими студентами.

3. Репродуктивний метод. Використовується на практичних заняттях і ґрунтується на засвоєнні навчального матеріалу на основі зразка, моделі діяльності або загальноприйнятих підходів до вивчення навчального матеріалу.

4. Проблемний метод. Використовується на лекційних і практичних заняттях. Ґрунтується на постановці викладачем пізнавального завдання (проблеми), самостійних пошуках студентами шляхів його розв'язання, порівнянні різних поглядів і підходів до вирішення проблеми.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю (див. таблиці 3, 4).

Заходи контролю – залік

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем практики і проводиться після закінчення практики (10-й семестр навчання). Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику (див. таблицю 4).

Шкала підсумкового залікового модульного контролю

Показники	Бали
Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь:	0-40
Поточний контроль:	
Самостійне проведення навчальних занять (за кожне проведене самостійно заняття нараховується один бал)	0-30
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази:	0-20
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику:	0-10
Загальна оцінка	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;

- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

9. Рейтингове оцінювання поточного контролю

1) Самостійне проведення навчальних занять, спостереження за заняттями викладачів та відвідування занять своїх однокурсників є обов'язковими, оскільки саме через цю діяльність студент найбільшою мірою набуває практичних знань і вмінь, накопичуючи відомості для написання звіту. В межах залікового модулю максимальна кількість балів становить 30 балів, відповідно, за кожне повноцінне заняття студент отримує бал.

2) Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається, як це представлено в таблиці 5.

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
15-11	добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики
10-6	задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
5-0	незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

3) Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів.

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
10-8	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст відбиває результати виконання основних завдань практики
7-5	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст не повністю відбиває результати виконання основних завдань практики
4-2	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно у відповідності з вимогами, а зміст приблизно відбиває результати виконання основних завдань практики
1-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не відбивають результатів проходження практики або вони відсутні

Підсумковий заліковий модульний контроль

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів. Вона визначається у відповідності з даними

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту про практику

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-0	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою. **Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне тестування та індивідуальні завдання						Сума
№	Прізвище, ім'я	Якість проведення занять	Якість виконаних завдань	Підготовка документації	Оцінка за захист	
						100

		20	20	10	40	
--	--	----	----	----	----	--

11. Рекомендована література Базова

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. – К.: Кондор, 2015. – 272 с.
2. Асистентська практика студентів-магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету ім. Івана Франка. – 2014, березень.
3. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. О. Г. Мороза. – К.: НПУ, 2014. – 338 с.
4. Singleton D.M., Ryan L., 2004 Language Acquisition: The Age Factor. Multilingual Matters, 2004 г. – 289 p.
URL: <https://books.google.ru/books?id=uSdE2Sd2niQC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
5. Lindsay C. and P. Knight. 2006. Learning and Teaching English: A Course for Teachers. – Oxford: Oxford University Press, 188 p.
6. Language learner strategies: thirty years of research and practice / edited by Andrew D. Cohen and Ernesto Macaro. – Oxford: Oxford University Press, 2007, 336 p.
7. Harmer, J. 2007. The Practice of English Language Teaching (4th edition). – Pearson Longman ELT, 448 p.

Допоміжна

1. Барбина Е. С. Теоретико-методологические основы профессиональной подготовки будущих учителей : научно-методическое пособие. Херсон : Айлант, 2001. 70 с.
2. Денищич Т. А., Косарева Г. С. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності : посібник. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 84 с.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови 2-12 класи. 2017. 113 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programiinozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>
5. Рекомендації Ради Європи з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання ; наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. 261 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=bkMQXFOqyQA>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=1Mk6RRf4kKs>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=tVlcKp3bWH8>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=X9KebTgflJI>

5. <https://www.youtube.com/watch?v=di2oVPYTizY>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=UR-l3QI2nE>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=OcsmGpLQsX0>
8. https://www.youtube.com/watch?v=qzQR_4wp8t8
9. <https://www.youtube.com/watch?v=T8Fkv6a7l8s>
10. https://www.youtube.com/watch?v=_MS-5k-yj2w
11. <https://www.youtube.com/watch?v=tVlcKp3bWH8>
12. <https://www.youtube.com/watch?v=l3LWGFguPjE>
13. <http://www.sublogic.ru/slos-687-1.html>
14. <http://kladraz.ru/igry-dlja-detei/podvizhnye-igry>